

Osudy šlechtičen v bouřlivém 20. století

Eleonora Dujková

rozená hraběnka z Bubna a Litic

text Zdeněk Hazdra | foto z knihy VZPOMÍNÁNÍ Eleonory Dujkové roz. z Bubna a Litic

Novinář a spisovatel Vladimír Votýpka, který zachytil ve svých knihách několik desítek příběhů potomků české šlechty, potkával v 70. a 80. letech Eleonoru Dujkovou v prodejně novin a časopisů, jež se nacházela v průchodu u kina Lucerna. O jejím urozeném původu neměl tušení. Vídal ženu, která se za pultem „pohybovala nezvykle jemným, grációzním, skoro až křehkým způsobem, ale přitom temperamentně a energicky“. Okamžitě upoutala jeho pozornost, neboť se odlišovala „od většiny ostatních prodavaček neosobních tváří i chování“. Dělal na něho dojem, že „jen dočasně za někoho zaskakuje, ačkoliv se opravdově snažila vypadat jako někdo, kdo nic jiného než prodávat nikdy nechtěl“.

V žilách Eleonory Dujkové kolovala „modrá krev“ hraběcího rodu z Bubna a Litic. Na svět přišla necelé dva roky po narození staršího bratra Adama. Stalo se tak ve Vídni 24. dubna 1929. S maminkou, Rakušankou Margarethou Hansy mluvila od raných let německy, s tatínkem, Mikulášem hrabětem z Bubna a Litic zase česky. V dětství pro ni byl domovem zámek ve východočeských Doudlebech. Již od školních let ale začala silně pociťovat dopady politických událostí na svůj život. Studovala anglické gymnázium, které však nacisté za války zrušili. Přestoupila tedy na české gymnázium v Ječné ulici. Ani to ale nedokončila, protože její otec byl po válce jako někdejší ministr zemědělství v protektorátní vládě obviněn z kolaborace. Čtrnáct měsíců strávil v internaci ve věznici na Pankráci. K soudu s ním nikdy nedošlo, přestože si to přál, neboť chtěl prokázat svoji nevinu. Vždyť patřil k těm, kteří při jednáních s nacistickými okupanty neztráceli svoji čest a hrdost. Dokonce poté, co byl zatčen premiér Alois Eliáš, hrabě z Bubna a Litic rozhodně prosazoval okamžitou demisi vlády. Nakonec přece jen obdržel doklad o národní spolehlivosti a byl propuštěn na svobodu. Mezitím se Eleonora musela vyrovnat s vystěhováním z bytu na Malé Straně a především s nečekaným úmrtím maminky. Absolvovala kurs pro zdravotní sestry a nastoupila v dětské poradně na Klamovce. Další citelné zásahy do osudů její rodiny však nebraly konce. V důsledku komunistického převratu Eleonořin bratr Adam s otcem Mikulášem odešli na podzim roku 1948 do rakouského exilu. Majetek Bubnů byl o několik měsíců později zestátněn a mobiliář z velké části rozkraden.

V Československu zůstala jako jediná z Bubnů Eleonora a její strýc Zdenko, který dožíval ve starobinci v Olomouci. V květnu osudové

Eleonora s pejskem Romšáčkem

Eleonora při birmování

Eleonora s manželem Petrem a dcerkou Markétkou v kočárku

ho roku 1948 se provdala za lesmistra inženýra Petra Dujka, na kterého byly záhy činěny tlaky, aby se s Eleonorou rozvedl. Jelikož se nepodvolil, dostal výpověď a dlouho hledal novou práci. V rozmezí šesti let se manželům Dujkovým narodili dcery Markéta a Monica a chlapci Petr a Michal. S dětmi Eleonora zůstala doma, jak jen to bylo možné. Nedobrá finanční situace rodiny ji však přinutila hledat si zaměstnání. Návrat do zdravotnictví jí nebyl dovolen. Místo našla v dietní jídelně U Bumbříčka ve Vodičkově ulici, kde myla nádoby. Až nový vedoucí ji přeřadil na místo servírky. Od roku 1969 pak prodávala noviny ve zmíněné pasáži.

Po celý život s jímavou radostí, ale i jistým steskem vzpomínala na Vánoce, které prožívala v dětství na zámku v Doudlebech. Navždy zůstaly v jejím srdci těmi nejkrásnějšími. „Všichni jsme se na Štědrý večer převlékli do dlouhých nebo alespoň parádních šatů, tatínek si vzal na sebe košili, která byla na hrudi silně naškrobená, s Adamem jsme mu na tu košili prstem klepali a smáli jsme se, že jsou to hrdinská prsa. Vánoční strom čněl v jídelně až do stropu, pod ním bylo nespočet dárků. Na velkém stole okolo nádherných barokních kachlových kamen ležely dárky pro zaměstnance. Každá rodina k dárkům dostávala velkou, doma pečenou vánočku. Bylo těch vánoček snad třicet. Ráda jsem s maminkou před Vánocemi rozdělovala a připravovala zaměstnancům dárky, které byly nakoupené už od podzimu. Většinou to bylo různé ošacení, hlavně pro děti,“ popisuje ve svých pamětech Eleonora Dujková vánoční atmosféru u Bubnů a pokračuje ve vyprávění: „Když jsme se celá rodina na Štědrý večer potěšili z dárků, přišli do jídelny všichni zaměstnanci, přáli hezké Vánoce a byli obdarováni. Teprve potom byla velká sváteční večeře. Pak se šlo v mrazu a sněhu na půlnoční dva a půl kilometru daleko.“ Každé další Vánoce chtěla mít co nejpodobnější těm svým šťastným v dětství. Ve svém bilancování však se smutkem dospěla k názoru, že se jí to nikdy nepovedlo: „Myslím, že mé děti i při mé nejlepší vůli udělat vše co nejlépe tak hezké vzpomínky na Štědré večery, jako mám já, nemají.“

Po listopadu 1989 se zámky v Doudlebech a v Horním Jelení opět vrátily do rukou potomků hraběcího rodu z Bubna a Litic. Od roku 2005, po rozdělení majetku mezi Eleonoru a jejího bratra Adama, se o zámek v Doudlebech starají Eleonořiny potomci. Přes všechny nesnáze spojené se správou majetku se jí především splnilo jedno z tajných přání – opět může žít v místě svého mládí, kde se vždy cítila dobře, a to nejen o Vánocích. ■